

Proces Verbal al ședinței de lucru - echipa din Cluj

Data: 24.06.2020

Ora: 09:00

Locul: Online pe zoom.us

Ordinea de zi:

1. Scurt Raport responsabili capitole.
2. Discuții despre fundamentarea metodologică a cercetării.
3. Împărțirea subtemelor descoperite pt. Transilvania.
4. Scurtă luare de poziție a membrilor echipei : stadiul cercetării, dificultăți.
5. Programare : 25.05. 2020 ora 17 întâlnire online cu echipa de la Iași.

Membrii prezenți:

Prof. Univ. Dr. Rudolf Gräf – Institut für deutschsprachige Lehre und Forschung, UBB Cluj
Conf. Univ. dr. Daniela Vladu – Facultatea de Lietere, UBB Cluj-Napoca
Prof. Univ. Dr. Andras Balogh – Facultatea de Litere UBB Cluj-Napoca
Conf. Univ. dr. Rudolf Poledna – Facultatea de sociologie și asistență socială, UBB Cluj
C.S. II dr. Lorand Madly – Institutul de istorie “G. Barițiu”, Cluj-Napoca
Dr. Florian Kühner – IKGS, München
Dr. Olivia Spiridon - Institut für Donauschwäbische Geschichte und Landeskunde, Tübingen
Lect. Univ. Dr. Ursula Wittstock – Facultatea de Litere, UBB Cluj-Napoca
Lect. Dr. Veronica Câmpian – Facultatea de științe politice și comunicare, UBB Cluj
Lect. Dr. Laura Laza – Facultatea de Litere, UBB Cluj-Napoca
Lect. Univ. Dr. Christian Schuster – Facultatea de studii europene, UBB Cluj
Dr. Ioana Florea – Institut für deutschsprachige Lehre und Forschung, UBB Cluj
Dr. Mihaela Bedecan - Institutul de Istorie „G. Bariț” Cluj-Napoca
Drd. Dana Stanciu – UBB Cluj
Masteranda Isabella Cîrlănar – UBB Cluj

Membri prezenți ai echipei administrative:

Responsabil tehnic proiect Teodor Ioan Hodor, UBB Cluj-Napoca

Membrii absenți:

Prof. Univ. Dr. Kurt Scharr – Universitatea din Innsbruck – retragere din proiect
Lect. Univ. Dr. Augusta Costiuc Radosav – Facultatea de istorie și filosofie, UBB Cluj – motive medicale

Ordinea de zi:

5. Scurt Raport responsabili capitole:

Cap. 6, Bedecan/Palimariu : a avut loc o intalnire pe zoom cu cei de la Iasi, s-a intocmit un rap. intermediar, s-a studiat materialul din biblioteci academice univ. si publice in centre univ. mari. S-a urmarit nivelul intrarilor de carte din spatiul germ. in Romania, care era starea abonamentelor la reviste si achizițiile din librării conf. registrelor inventar. La bibl. univ. Cj s-a observat volum f mare de intrari, mii de volume- asa ca s-au facut cateva prospectii reprezentative la Cj si Iasi pt inceputul, mijlocul si sf perioadei studiate. Pandemia a intrerupt acest demers. S-a publicat un studiu de caz si s-a intocmit o lista bibliografica reprezentativa. S-a intocmit lista titluri reviste de pe siturile bibliotecilor. Propunere : achizitia de carte germana din librării se poate cerceta la arhivele statului daca exista fondurile camerei de comert, acolo fiind notate achizițiile librăriilor. La Timisoara s-ar putea sa existe. Întrebare Prof. Grăf: se poate face o comparație a nr. de intrări înainte și după perioada 1918-1933. Se încearcă pe un eșation restrâns, în functie de cum permite timpul.

Cap. Wittstock- e un capitol heterogen. S-a trimis un mail la toti membrii și nu s-a primit răspuns de la Tvardochlib și Lihaciu. S-a primit răspuns de la Florea și Mihăilă și s-a întocmit o schiță de proiect. Prof. Grăf: în lipsă de răspuns se poate insista. S-a cercetat care e situația teatrelor naționale în Cluj, București, Iași și Gastspieltruppen. Dacă exista o lege a teatrelor și ce dif. exista între Cluj și teatrele din vechile provincii. S-a întocmit o listă de repertorii germane în Cluj după 1918. Nu s-au gasit multe, predominau piese rom, datorită politicii. În Wandertruppen din Banat se juca repertoriu KundK. Pt partea de film se referă nu doar la import de film ci și rolul cinemagrafiei germane in industria filmului din România: turnare de filme, suport tehnic etc. La partea de sport Florea a trimis un raport. Pt artă nu s-a cercetat decât expoziția Contemporanul din 1924 din București. Ca și arhive: digitalizarea periodicelor care conțin cronici de teatru și artă e utila.

Cap. Scharr/Poledna- este nevoie de recensământ din 1930 in variantă digitalizată. Compară recensămintele din vechiul Regat și cele din Transilvania, cum s-a creat Institutul Naț de Statistică în România Mare și conform cărei legi și conform căror instrumente a lucrat. Cu ce scop au fost create aceste institutii. În perioada cuprinsă de proiect există un singur recensământ : 1930, fiind singurul care poate fi considerat de încredere ca sursă primară de date. Pe baza lui se pot compara și celelalte recensăminte. Importantă e și cum au fost valorificate aceste date. S-a cercetat astfel despre Dimitrie Gusti care a fondat școala de sociologie. Gusti format tot în școala germană. S-a căutat la Casa Teutsch unde s-a întreat cum a fost inclusă Biserica Evanghelică din afara Transilvanien în interiorul Landeskirche-structura internă. Discuțiile au fost duse de Sibiu cu restul provinciilor. În ce măsură a fost alteritatea germană acceptată de către sași : relatia Muntenia-Transilvania-Banat.

Cap. Balogh/Buruiana- s-a elaborat o metodologie de urmat- unde în scrierea cultă, jurnalistică etc. se identifică imaginea celuilalt. S-a întocmit o bibliografie destul de amplă, s-a pus o parte pe situl proiectului. Balogh a scris despre Adam-Muller Guttenbrunn și va pune studiul pe pagina de proiect. Guttenbrunn a format prin romanele sale opinia publică în privința imaginii celuilalt. Raman deschise intrebari : Cum se poate studia imagologia la nivelul societatii ? Care ar fi sursele ? In jurnalistica e vb. mai ales de politica. Prof. Grăf: se va studia si imaginea in interiorul comunitatii : de ex. șvabii despre sași și invers ?

Cap. Vladu/Campean. Vladu : cap. cuprinde două părți mari. S-a făcut o ședința comună cu Iași. Germana ca limbă maternă- diferențiere de termeni : Hochsprache, Mundart,

Minderheit, Muttersprache, Umgangssprache samd. Se concentrează pe raporturi statistice și variabile sociale la Hochdeutsch și Dialekte urmărind răspândirea. Încearcă să sintetizeze și dialectele pe regiuni. La partea a doua e vb. de interferente cu romana, rusa, ucrainiana, idis, sarba etc. Bibliografii s-au primit de la Solomon, Zaharia care se concentreaza pe transferul lingvistic cu ajutorul studiilor de caz. Campean : a reusit sintetizarea primei parti legata de definirea termenilor si a inceput si partea aplicata a raporturilor statistice si specifice dialectale din Banat, Transilvania, Satu Mare, Landler si Zipser. Pt. partea teoretica s-a strans foarte mult material care este suficient pt aceasta prima parte teoretica : terminologia e clarificata.

Cap. Kührer/Lihaciu- a durat mai mult să se coordoneze cu echipa din Iași și în cap. sunt per total 20 de aceea va fi mai complicată comunicarea. E nevoie de o platformă. Se vorbește de cultură ca politică de stat, trebuie gândit transnațional și studiată influența din Germania, momentan imposibil din cauza închiderii arhivelor. Tema școlilor private este studiată fiindcă școlile publice erau altfel conduse plus prof. mai bine plătiți. Trebuie văzută astfel politica școlară. Trebuie văzut și care este politica transregională și nu numai regional : din Basarabia până în Sibiu etc. Și în cadrul comunității germane a avut loc un proces de unificare și trebuie comparat cu procesul de unificare al românilor după 1918. Și trebuie văzut că există o dinamică și diferențe între 1920 și 1924 și 1933 etc. Trebuie urmărită dinamica și nu numai momentul. Se concentrează pe raportul dintre grupă și stat. Kührer ofera copierea de cap. din carti din IKGS. Prof. Gräf : dinamica este f importanta si trebuie avuta în vedere la nivel metodologic al studiului.

Cap. Spiridon : a avut loc o discutie pe zoom si s-a discutat despre retele in sensul lui Latour, identitati, procese de negociere in cadrul prezentarii istoriei literare. A primit si mai asteapta textele pentru fiecare subcapitol si va fi gata schita la timp. Definirea termenului : literatura culta, texte stiintifice, pseudo-stiintifice, jurnalistice, memorialistice, texte fictionale si nonfictionale, eseistice etc. 1918 e f imp pt a intelege ce se intampla in literatura dupa unificare sa vedem minoritatile germane intre statul roman si cel german. Comunitatea s-a definit si redefinit continuu in raport la cele doua state : o primă fază până in 1923 de apropiere de România și apoi după 1923 s-a ajuns la o distanțare continuă, iar apoi ascensiunea național-socialismului în Germania și amestecul în organizațiile germanilor din România. Un ex. este Richard Csaki în corespondența căruia se vede legătura cu statul german încă din anii 1920. Se vb despre teme, motive, genuri literare, concepția de sine a autorilor. Trebuie studiat raportul dintre modernism și tradiționalism. Textele moderniste devin mai rare după 1920 și devin imp cele tradiționaliste, îndreptându-se spre național-socialism. Exista două tabere de fapt care se remarcă și la nivel de reviste. Revista Klingsor a fost la început modernistă și a trecut spre regionalism. Trebuie văzut și scriitori din România publicați la edituri germane : Zillich, Folberth, Wittstock, Neustadter, Meschendorfer. De ex : in cate exemplare au fost publicati. Trebuie studiate și orașele ca centre culturale : Sibiu, Brasov, Bucuresti, Timisoara etc. Trebuie vazute și relațiile în interiorul comunității germane : cum au fost publicați de ex. scriitori din Bucovina în Transilvania și invers. Cei din Bucovina au fost dupa 1920 marginalizati și nu au fost publicati fiind evrei de limba germana. Zillich sau Csaki au fost de ex. printre cei care i-au discriminat. Trebuie vazuta si dinamica dar si ce se intampla dupa 1930, trebuie facuta o trimitere.

Cap. Corbea/Gräf/Iacob- exte un cap. foarte complex pt. că trebuie comparat cu perioada dinainte : la nivel politic si cultural. Ramane de structurat.

Temă discutată de echipa de la Iași, poate ar fi necesar să ne gândim la ea (Poledna, Schuster) : fundamentarea metodologică a cercetării: a) între dezideratul „epuizării“ materiei și acoperirea acesteia prin sondaje „țintite“ - cum se pot defini „țintele“ în acest din urmă caz. Nu se poate epuiza pentru că e prea complex.

Discuție de principiu: raportul dintre introducere/generalități și studiile de caz; între cercetarea deductivă și cea inductivă. Raportul este în funcție de materialul găsit. Fiecare pentru cap. lui poate să evalueze situația. Trebuie luată în considerare perioada de desfășurare a proiectului și că trebuie terminat capitolul.

Subteme descoperite pt. Transilvania :

- a. 14.2.3.2. Istorie (studii de caz).- Prof. Gräf) ; scrierea istoriei la germani
- b. 16.1.1. „Imagini“ ale „Centrului“ în mentalul colectiv al populației germanofone din Transilvania, Banat, Bucovina, Basarabia etc. ; raportarea (pozitivă sau negativă) la trecutul imperial recent. (Transilvania, Banat/N.N.,Madly SolomonFr, Palimariu/Bucovina, SolomonFI/Basarabia) Banatul e descoperit- Madly?
- c. 5.1.2. (Descrierea predării limbii germane în liceele de stat românești) – propunere A. Balogh/Cirlanaru
- d. 14.2.1. - alte culte decât luteranism și catolicism în rîndul minorității germane (culte neoprotestante?; unitarieni? ortodoxi?). Un există studii despre aceste aspecte, dar se pune întrebarea cine au fost aceste persoane, cum erau privite de altele etc. Se pot compara recensămintele ca să se vadă să un fie cazuri singulare, au relevanță? Trebuie văzut în actele Siguranței – nu există propuneri de preluare subiect
- e. 16.1.2. Circulația persoanelor, cărților, ideilor dinspre și înspre Germania și Austria. Studenți germanofoni din România în universități germane și austriece (studii de caz)- neacoperit

Teodor Hodor: raport situație financiară, achizitii, deplasari- trebuie urmarita situatia deplasarilor in contextul pandemiei. Achizitia de carti- Balogh strange lista, exista posibilitatea digitalizarii publicatiilor si punerea la dispozitie pe platforma. Daca se pot finanta la nivel de proiect publicatii de carti: cereri existente Florea si germanística Cluj

Spiridon: cartile din Biblioteca Tübingen pot fi trimise in format PDF.

Scurtă luare de poziție a membrilor echipei : stadiul cercetării, dificultăți

Laza : nu se poate pretinde că se face un studiu exhaustiv fiindcă anumite aspecte sunt mult prea complexe ca de ex. publicatiile, achizițiile de carte etc. Prof. Gräf: nu se poate un studiu

exhaustiv, trebuie facuta o evaluare la fiecare cap. Care este raportul dintre generalitati si studii de caz. Spiridon: Introducerea de capitol trebuie sa ofere o privire de ansamblu iar apoi studii de caz.

Schuster: problema structurarii folderului de drive. E nevoie de un index al textelor. Trebuie stabilit un consens. Un tabel excel cu toate datele: autor, titlu, keyword. Balogh: sa luam in considerare imp textului si sa le incarcam doar pe acelea.

Spiridon: propunere de structurare a paginii net a proiectului prin afisarea linkurilor importante pe pagina.

Schuster: propunere de cautare a unei platforme de lucru comune.

Programare 25.05. 2020 ora 17: întâlnire online cu echipa de la Iași

2.07.2020

Laura Laza